

**LOUD PIPES
SAVE LIVES!**

**LOUD PIPES
RISK RIGHTS**

BULLER

LIVRÄDDARE ELLER LIVSFARLIGT?

Det finns många åsikter om hur en motorcykel ska låta. En del anser att det karakteristiska ljudet från en Harley Davidson är som ljuv musik medan andra anser att detta är en hälsorisk. Fema har nu tagit ett helhetsgrepp i frågan om buller.

■ TEXT MARIA NORDQVIST ■ BILD ARKIV

Eftersom frågan om buller upplevs som ett allt större problem i Europa beslutade Fema att göra en enkätundersökning där motorcyklisterna fick svara på ett antal påståenden. 9759 motorcyklistor svarade på frågorna, varav 469 kom från Sverige. Svaren använder nu Fema i sitt arbete framåt.

ORIGINAL- ELLER UTBYTESSYSTEM?

Alla motorcyklar är godkända med ljuddämpare som uppfyller kraven enligt de förut-sättningar som finns i teststandarderna. En standardmotorcykel med godkänd ljuddämpare där föraren kör "som folk" är inget som allmänheten har något emot. Det är främst olagliga utbytessystem och aggressiv körning på låga växlar som gör att bullret blir ett problem. Att skärpa kraven på nya motorcyklar kommer därför inte att minska det önskade bullret. Tvärtom kommer de ingrepp som tillverkarna gör i motorcykeln för att minimera bullret leda till att fler köper utbytessystem.

VI ANSER ATT BULLER RÄDDAR LIV

Enkäten om buller fanns på Femas hemsida under tre veckor i augusti. SMC delade den på olika medier vilket resulterade i 469 svar. 55 procent av dem som svarade var under 45 år.

Nästan hälften av de svenska MC-ägarna som svarade på enkäten kör med originalljuddämpare. Så här ser fördelningen ut:

- Originalsystem 47 procent.
- Modifierat (för att låta mer) originalsystem 4 procent.
- Eftermarknadssystem 24 procent
- Modifierat (för att låta mer) eftermarknadssystem 12 procent.
- Elektroniskt justerbart avgassystem (original eller buller) 13 procent.

Hela 54 procent av de svenska knuttarna som svarade på enkäten instämde i påståendet "loud pipes save lives". Bara 24 procent håller med om påståendet att det är rimligt att vägar stängs av för motorcyklistor på grund av onödigt buller. Samtidigt ansåg 57 procent att myndigheterna bör övervaka mer och använda regelverken för buller specifikt för motorcyklistor för att minska överdrivet buller.

13 procent av de svenska knuttarna som svarade på enkäten hade stoppats av polis i en flygande inspektion rörande buller. Knappt hälften, sju procent, hade fått böter för olagligt buller. Om man jämför svaren från svenska motorcyklistor med samtliga svar har en högre andel stoppats och fått bötesförelä-

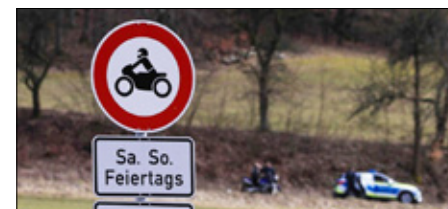
ganden i Sverige jämfört med genomsnittet i Europa.

BULLER ETT FOLKHÄLSOPROBLEM

Buller från vägtrafik är ett stort miljö- och hälsoproblem och är den bullerkälla som stör flest människor. Av de cirka två miljoner människor som är utsatta för trafikbuller över riktvärdena beräknas ungefär 1,5 miljon människor vara exponerade för vägtrafikbuller. Att bli utsatt för buller under lång tid kan ge allvarliga effekter på hälsan. Studier visar att buller kan leda till tinnitus, sömnrörningar, hjärt- och kärlsjukdomar, olustkänslor, kognitiva störningar och psykiska problem. Trafikbuller ses därför inte bara som ett trafikproblem utan också som ett folkhälso- problem. Buller från fordon kommer från däck, drivlina, insugsjud, motor och, då det gäller motorcyklar, från ljuddämparna.

VÄGAR STÄNGS

I Nederländerna, Tyskland och Österrike har frågan om buller från motorcyklar lett till att vägar stängts vissa veckodagar, helger eller totalt för all MC-trafik. De lagliga grunderna för förbudet är att minska antalet olyckor men den egentliga orsaken är att stoppa bullret

SKÄRPTE KRAV PÅ MOTORCYKLAR?

Självklart diskuteras frågan om hur man ska minska bullret från motorcyklar i EU och UNECE där fordonsregelverk också skapas. Transportstyrelsen deltar i förhandlingarna och berättar att EU-kommissionen nyligen föreslagit sänkta bullernivåer på originalmotorcyklar.

-Den generella uppfattningen är att det i huvudsak inte är motorcyklar med originalljuddämpare som genererar problem med höga ljudnivåer från motorcyklar utan det är i de fall när ljuddämpare är ersatta med eftermarknadssystem. Vi vill att man stoppar möjligheten att manipulera ljuddämpare genom "spjäll" och vi vill också att provmetoden ses över. Men, det är också oerhört viktigt att flygande inspektioner blir effektiva och att polisen får enkla verktyg för att kontrollera buller. Annars kommer MC-ägarna att fortsätta att köra med olagliga ljuddämpare, säger utredare Hans Norén, Transportstyrelsen. Hans kör MC sedan 40 år tillbaka.

VAD SÄGER POLISEN OM BULLER?

-Buller är inget prioriterat område, varken för trafikpolisen eller andra. Däremot kan vi göra riktade insatser i samband med stora arrangemang. Det är bara i dessa sammanhang polisen får klagomål på fordonsbuller och då gäller det från alla fordon, inte bara från motorcyklistor. Innan vi gör sådana insatser gör vi en bedömning om vilken nivå vi ska ha på insatsen. Nivån fastställer vi utifrån gällande regler, sunt förnuft och vad som är rimligt utifrån medborgarnas perspektiv, säger Johan Alm, chef för trafikpolisen i Dalarna.

-Polisen har ingen utrustning för att mäta ljud vid inspektioner, det är våra öron som gäller som utrustning. Det betyder att vi endast utfärdar böter eller förelägger om kontrollbesiktning/registreringsbesiktning för de fordon där det är helt uppenbart att ljudet överstiger gällande bullergränser. Det

Johan Alm

kan ju också vara solklart att ljuddämparen rostat sönder eller att MC-ägaren bytt till ett olagligt system. Alla helfordonsgodkända motorcyklar ska ju ha godkända ljuddämpare där godkännandestämpeln är synlig, säger Johan Alm.

-Jag tror att många motorcyklistor inte är medvetna om vilka ljudnivåer deras olagliga ljuddämpare släpper ifrån sig och att det faktiskt är olagligt. Här har SMC, MC-handlare och besiktningsorgan en viktig uppgift att informera MC-ägarna om vad som faktiskt gäller. De motorcyklar som är största problemet för oss är sporthojar med olagliga ljuddämpare i kombination med aggressivt framförande.

SMC:s generalsekreterare har klart för sig om vart han står i frågan om buller.

-Jag älskar ljudet från olika typer av motorcyklar. Samtidigt måste vi motorcyklistor inse att alla inte håller med mig och att de regler som gäller buller i samhället även gäller oss, säger Jesper Christensen, SMC:s generalsekreterare. **[MC]**

FAKTA OM BULLER

En helfordonsgodkänd motorcykel har en tillverkarskylt där decibelnivå vid ett visst varvtal är angivet. För dessa tillkommer ett tillägg om 5 dB(A).

Alla äldre motorcyklar, amatörbyggda motorcyklar samt de som importerats från tredje land saknas tillverkarskylt. Då gäller gränsen 103 dB(A). För samtliga tillkommer X decibel för mätinstrumentets mätosäkerhet. För äldre motorcyklar finns ett fastställt varvtal beroende på motorns slaglängd. Ljudmätning görs då motorcykeln står stilla. Mer information om ljud och buller, hur bullermätning ska gå till och mycket mera finns förstås på www.svmc.se